

Izbija vsak dan, izvzemši nedelje ob 4 popoldne.
 Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nadst. — Vsi
 dopisi naj se pošiljajo mednarodni lista. Nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
 Zadržatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcij
 lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruga z
 omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.
 Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
 Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24—
 za pol leta . . . . . 12—
 za tri mesece . . . . . 6—
 Za rednijsko izdajo za celo leto 520
 za pol leta 260

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 5 vinarjev, zastarele
 številke po 10 vinarjev.
 Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
 Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vln
 Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih za-
 vodov . . . . . mm po 20 vln
 Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5—
 vsaka nadaljna vrsta . . . . . 2—
 Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev
 Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti“. Naročnina
 in reklamacije se pošiljajo v pravi list. Plačuje se izključno le
 upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.
 Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška
 Asiškega št. 20. — Poštnoštevilni račun št. 841.652.

Napredovanje naših in nemških armad v zapadni Galiciji. — Boji ob Dardanelah.

GRADEC, 8. (Cenz.) Vojaški sotrudnik
 »Tagespost« poroča: Sedaj napreduje
 tudi ofenziva našega gališkega severne-
 ga krila hitro. Prekorčili smo Wisloko
 tudi v tej napadni smeri. Naše čete zasle-
 dujejo sovražnika preko črte Pilzno - Ja-
 slo. Tako se je izjalovila pričakovanje so-
 vražnega vodstva, da bi se posrečilo u-
 mlkanje ustavit ob utrjeni visokih črti.
 S sunkom preko Pilznega proti vzhodu
 pada severno krilo v bok sovražniku, ki
 bi hotel poizkušati, da bi se ustavil ob Wi-
 sloku. Teoretično bi bili tako podani po-
 goji za nadaljevanje ofenzive s smeri
 proti Rzeszowemu. Moramo pa odsej od
 dne do dne vedno bolj računati s sovraž-
 nimi protinaskoki. Ruska fronta ob Nidi
 se še drži.

V središču so naše čete prodrle preko
 Jasla v smeri Fryszak - Krosno. Ryma-
 now - Dukla ta v naših rokah. Prodiramo
 v ozemlje vzhodno odtod, čelo iz Vzhod-
 nih Beskidov se proti severu umikajoče
 osme ruske armade je težko ogroženo.
 Napadena je že od dveh strani, ker tudi
 Borojevičeva armada s silo pritiska za
 njo in z močnimi silami prodira v gališko
 Zakarpatje. Deli ruske beskidske armade
 bi znali ostati v naših rokah. Kakor se zdi,
 je v tej armadi nastopilo nevarno razsulo.
 Upajmo, da bo dano našemu vodstvu, da
 izkoristi veliko zmago tudi v prihodnjih
 dneh z naporom vseh moči za uničujoč
 poraz tretje in osme ruske armade.

Proti lažnim zunanji poročilom.
DUNAJ, 7. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega
 stana poročajo: Tekom te vojne so poro-
 čevalci ententnega časopisa že teliko
 storili v zavijanju dejstev, da smo se na-
 vadili, prehajati preko rednih lažnivih
 poročil brez pripomb. Ker pa naši so-
 vražniki sedaj tudi uradno delujejo s sred-
 štvi, ki se morajo zametavati celo v naj-
 večji sili in obupu, zahteva to pošteno za-
 rznitev.

Ruska zastopstva v inozemstvu raz-
 glašajo oficijelno, da imajo nalogo, da mo-
 rajo kategorično zanikati z Dunaja in
 Berlina prihajajoče vesti o tako veliki
 zmagi Avstrijcev, Ogrov in Nemcev v
 zapadni Galiciji. Tamkajšnji boji da ne
 dovoljujejo niti, da bi se govorilo o delnih
 uspehih Avstrijcev, Ogrov in Nemcev. Ne
 more se smatrati, da se po hitrem begu po-
 veljnika tretje ruske armade, Radka Di-
 mitrijevega, iz Jasla pretrgana vsaka br-
 zozjavna zveza s Petrogradom in da zato
 tamkaj vlada popolna nejasnost o dogo-
 dkih, ki so se vršili v zapadni Galiciji od
 2. majnika sem. Dejstvo samo, da ob Du-
 naju in Biali ni niti enega ruskega boje-
 vnika več, da je tudi že odsek ob Wisloki
 v naših rokah ter da se je vse zapadno kri-
 lo Rusov v Beskidih hitro umeknilo iz do-
 sedaj zavzetega ozkega pasu na Ogorskem,
 kaže, kako težko je bila prizadeta ruska
 vojni sila v bojih zadnjih dni.

Naj se tudi v Petrogradu delajo neved-
 ni in v sporočilu 5. majnika še vedno go-
 vore o bojih ob Dunaju, vendar ni moglo
 uradnim mestom ostati skrito, da so se ti
 boji, v katerih so bile ruske čete po pri-
 nanju tega komunikeja znatno omajane,
 vršili veliko dalje proti vzhodu v ozemlju
 ob Wisloki. »Znatno omajane« je v ostalem
 zelo majhen izraz za izgubo nad 50.000
 mož, kolikor je ruska armada tekem zad-
 njih petih dni izgubila samo ujetnikov.
 Sreča je za nas, da se bitke ne dobivajo z
 uradnimi zanikanji, temveč z orožjem, in
 ruskim kolonom, ki danes, ob severnem
 pobočju Beskidov zagvozdene, iščejo iz-
 hoda med našimi na severu ni jugu prodi-
 rajočimi armadami, pač zelo malo kori-
 stijo zanikanja, če se razglašajo še tako
 uradno.

Z zapadnega bojišča.
Angleško poročilo.
LONDON, 7. (Kor.) General French ja-
 vlja: Na angleški fronti ni nič novega iz-
 vzemši da smo zopet osvojili nekatere
 izgubljene zakope na griču 60. Boji se na-
 daljujejo. Niti tamkaj niti nikjer drugje ne
 kaže sovražnik volje za napadanje (!).

Delovanje podvodnikov.
**Conardov parnik »Lusitania« tor-
 pediran.**

**QUEENSTOWU, 7. (Reuterjevo poro-
 čilo.)** Parnik družbe Cunard, »Lusitania«,
 je bil torpediran in se je potopil. Pomoč
 je bila odposlana.
LONDON, 7. (Kor.) Po Lloyd došlem
 poročilu iz Liverpoola je bil parnik »Den-
 tation«, 5945 ton vsebine, ki je vozil iz
 Liverpoola v Južno Ameriko potopljen ob
 irski obali. Moštvo se je rešilo.
LONDON, 7. (Reuterjev urad.) Ravna-
 telj družbe Cunard je sporočil liverpol-
 skemu »Evening Expressu«, da je bila
 »Lusitania« potopljena osem milj daleč
 od postaje za brezžični brzojav Old Head.
LIVERPOOL, 7. (Reuterjevo poročilo.)
 Parnik »Candida« je v torek torpediral
 neki nemški podvodnik v Irskem morju
 in ga potopil. Vsa posadka se je rešila.

**Ameriški Nemci proti politiki predsednika
 Wilsona.**

LONDON, 7. (Kor.) »Morning Post«
 poroča iz Washingtona: Tednik »Water-
 land« je poslal okroglično na izdajatelje
 nemško - ameriških listov, da bi se z
 glasovanjem ugotovila mnenja čitateljev
 o Wilsonovi politiki napram Nemčiji, po-
 sebno glede nezabranitve izvoza orožja in
 nje vpliv na nemško - amerišanske gla-
 sove pri prihodnji volitvi predsednika.

Vojna Turčije proti tropsporazumu.
Boj za Dardanele.

CARIGRAD, 6. (Kor. — Zakasnelo.)
 Poročilo agencije »Mili«: Glavni stan
 priobčuje sledeče sporočilo: Na darda-
 nelski fronti je bil včeraj po našem na-
 padu proti levemu sovražnemu krilu v
 Ari Burnu uničen en sovražni bataljon,
 zavzet del njegovih močno utrjenih oko-
 pov in zajetih nad 200 pušek in ena
 strojna puška. Enako so našo snočnjo
 akcijo proti Sedd il Bahru spremljale
 teške angleške izgube. Ob tej priliki smo
 zajeli tri nadaljne strojne puške z obilno
 municijo. Dosedaj je prišlo v naše roke
 vseh skupaj 10 strojnih pušk. — Z dru-
 gih bojišč se ne da poročati nič bistve-
 nega.

CARIGRAD, 7. (Poročilo agencije »Mili«.
 Glavni stan objavlja sledeče poročilo:
 Na dardanelski fronti drži sovražnik v
 Ari Burnu svojo dosedaj postojanko
 na jugu. V okolici Seid il Bahra je so-
 vražnik včeraj popoldne skušal napasti
 pod zaščito svojih ladij. Boj je bil do
 poznega popoldneva ugoden za nas.
 Končno smo s protinapadi pognali so-
 vražnika tja, kjer se je izkrcal in smo
 mu zadali težke izgube. Na levem krilu
 je zasledoval del naših bojnih moči so-
 vražnika do izkrcavališča pri Sidd il
 Bahru in ga je obsipal na begu s točo
 bomb

V Aserbejdžanu so se vršili v okolici
 Dilmana brezpomembni spopadi med na-
 šimi četami in Rusi.

Z drugih front se ne da poročati nič
 pomembnega.
ATENE, 7. (Cenz.) Tri velike ladje in
 več majhnih enot zavezniškega brodogva
 je iz velike razdalje bombardiralo turške
 utrdbe pristanišča Nagara. Ker je turško
 brodogvje zadnje dni večkrat priplulo iz
 nagarskega pristanišča in vzmerniralo iz-
 krcane čete, upajo Angleži, da preprečijo
 nadaljne napade na svoje čete.

Italijanski ministrski svet.

RIM, 7. (Cenz.) Včerajšnji ministrski
 svet je trajal štiri ure. Sklicanje zborni-
 ce se ni sklenilo. Danes dopoldne se je
 zopet vršil ministrski svet, o čigar poteku
 se strogo molči.
 Po včerajšnjem ministrskem svetu je
 imel minister zunanjih stvari Sonnino
 daljši pogovor z romunskim poslanikom
 knezom Ghiko.

RIM, 7. (Cenz.) Minister zunanjih
 stvari Sonnino je imel včeraj pogovor z
 nemškim veleposlanikom Bülowim in av-
 stro - ogrskim poslanikom baronom Ma-
 chiom. Kakor poroča neki list, je pogovo-
 rna prisostvoval tudi ministrski pred-
 sednik Salandra.

Volitve na Donskem.

KODANJ, 7. (Kor.) Pri volitvah v Fol-
 kething so bili skoraj v vseh okrožjih iz-
 voljeni dosedanj poslanci brez protikan-
 didatov in brez glasovanja.

Pred Japonsko-kitajsko vojno.

Japonska armada in brodogvje pripravljena.
LONDON, 7. (Kor.) Reuterjev urad po-
 roča iz Tokija: Če Kitajska po poteku v

japonskem ultimatu določenege roka ne
 sprejme japonskih pogojev, zapusti japo-
 nski poslanik Peking.

**Armada in brodogvje sta dobila ukaz,
 naj bosta pripravljena, da moreta nemu-
 doma oditi tjakaj, kamor ju pošljejo.**

Amerika in japonsko-kitajski spor.

AMSTERDAM, 7. (Kor.) Reuterjev
 urad poroča iz Washingtona: Državni
 tajnik Bryan je dal objaviti izjavo, v ka-
 teri se ponavlja, da Zedinjene države
 vzdržujejo politiko odprtih vrat in vzdr-
 žanja teritorialne nedotakljivosti Kitajske.
 Amerikanska vlada ne misli na to, da bi se
 odrekla kakšni svoji pogodbeni pravici
 na Kitajskem.

Novi drobiž.

DUNAJ, 7. (Kor.) Ker se je izkazalo, da
 niklasti drobiž ne zadostuje več in se je
 posebno v industrijskih okrajih pokazala
 velika potreba drobiža, je sklenila vlada
 sporazumno z kr. ogrsko vlado, s pridrž-
 kom, da si pridobi pozneje za ta ukrep
 zakonito dovoljenje, da začne kovati in
 izdajati drobiž po 10 vinarjev in tudi 20
 vinarjev iz »novega srebra«, zlitine 50%
 bakra, 40% cinka in 10% niklja. Izdaja
 tega denarja, s katero se glede desetv-
 narskih komadov prične 10. majnika t.
 l., se določuje samo po izmeri neodvrnljive
 potrebe in do najvišje potrebe 20 mi-
 lijonov kron. Denar bo po velikosti in
 teži popolnoma enak niklastemu denar-
 ju in se bo razlikoval od tega samo po
 kovinski barvi in kovu na zadnji strani.

Razvoj vstaje v Libiji.

Poročevalec »Tagespost« poroča iz
 Rima: Italijanski časopisje se soglasno
 strinja s tem, da so povzročile sedanjih
 nevarni položaj v Libiji večidel težke poli-
 tične napade, ki jih je zagrešil vojaško-
 politični urad v Tripolisu. Že v jeseni je
 bil položaj v tripolitanski koloniji resen
 in se je govorilo o bojarni poučenih kro-
 gov in Italiji. Če so se sedaj pričeli razvi-
 jat dogodki, tako da je vlada prisiljena
 proklamirati nad Libijo obsedno stanje in
 poslani na lice mesta nova ojačenja iz Ita-
 lije, potem s tem ni povedano čisto nič
 drugega, kakor da se je vrsti dogodkov
 pridružil še nov dogodek.

Zato nikakor ni umestno govoriti o ka-
 kem presenečenju. Kajti kolonijalni mi-
 nister je vedel že dolgo pred izbruhom voj-
 ne, kaj mu je treba ukreniti. Vstaški po-
 glavar Self el Naser je bil skupno z nje-
 govim sinom ujet, vendar pa mu je bilo
 meseca novembra poverjeno zaupno spo-
 ročilo za vstaje v Sirti. Poglavar je bil
 izpuščen iz zapore v Zuara in sprejet v
 Tripolisu z velikimi častmi. Kar čez noč
 je postal najvišji uradnik v okraju Fezzan.
 Odpotoval je v notranjost Tripolitanije,
 najprej preko Sokne, da bi po naročilu
 italijanske kolonijalne uprave pregovoril
 vdana mu plemena, naj se bolj približajo
 obrežju. Na ta način naj bi se ustvaril ne-
 kak odbojni pas med Sirtu in med daljnim,
 v divjem uporu se nahajajočim zaledjem.
 Toda Self el Nasra ni bilo več nazaj, nje-
 gov sin Abdul Gelil, ki je ostal kot tal pri
 italijanskem guvernerju, pa je nekoga
 dne nenadoma izginil in ni bilo o njem več
 ne duha ne sluha.

Od tega trenutka je postajal položaj v
 Tripolitaniji, zlasti v Sirti, od dne do dne
 slabšji in kritičnejši. Razvili so se jako
 krvavi spopadi med italijanskimi vojniki
 in oboževanimi domačini v Gebelu, in si-
 cer od meje ob Tunisu do Sirte, pri kate-
 rih se je konstatiralo, da se nikakor ne
 sme zanašati na Askare, ker so pobegnili
 v sovražni tabor. Ker so se podobni slu-
 čaji vedno bolj ponavljali, je guverner
 sporazumno s centralno vlado v Rimu
 sklenil, da se mora kolona polkovnika
 Mianija, ki se je nahajala v Fezzanu, u-
 makniti in da se morajo vse predstraže v
 zaledju Fezzana razpustiti.

Umikanje se je razvilo skrajno težav-
 no, napadi nikakor niso ponehali, vsled
 česar je bil proti obrežju umikajočim se
 četam poslan polkovnik Billia z znatnimi
 četami na pomoč. Pri tem umikanju je bil
 pod poveljstvom majorja Gianinazzija se
 nahajajoči oddelek ob tunizijski meji cel
 mesec popolnoma odrezan in se je moral
 končno rešiti na francosko ozemlje v Tu-
 nis. Dne 5. aprila so napadli vstajši ko-
 loni Gianinazzi južno od Misde, nkar
 je polkovnik Miani sestavljen iz libijskih
 savarov in askarov in enega bataljona e-
 ritrejskih vojakov obstoječo četo, ki je od-
 šla pred par dnevi iz Misurate v notra-
 njnost kolonije. In tu je došlo poročilo, ki
 je tako silno vznemirilo vso Italijo. Miani-
 jeva kolona je nenadoma zadela na števil-
 no mnogo močnejšega sovražnika. Vrh te-
 ga je večji del italijanske kolone, obsto-

je iz Libijcev, pobegnili v sovražni tabor.
 Nad 200 belih je padlo, nad 400 belih pa
 je bilo težko oziroma lahko ranjenih.

Ozemlje, kjer so se vršili ti boji, spada
 med ona, ki so vsled zemljepisne lege in
 majhne gospodarske vrednosti le malo
 okusila kolonizacijsko delo Italijanov. Po
 begu Mianijeve kolone so se uporniki
 zbrali ob karavanski cesti Bu Negeinu v
 zaledju Sirte in se utaborili v Casr Bu A-
 diju. Dne 29. aprila je hotel polkovnik Mian-
 i iznenaditi sovražno taborišče in sicer s
 četami novega in predvsem libijskega tipa,
 posebno z iregularnimi tolpmi, ki pa
 so takoj, ko se je akcija že skoro posre-
 čila, pričeli z vso srditostjo streljati na
 lastno kolono. Vendar pa se je zamoglo
 izvršiti umikanje v redu, kar je razvidno
 že iz dejstva, da so zamogli Italijani vse
 svoje ranjence — govori se o 409 — vzeti
 s seboj.

Vojaško se ta dogodek od običajnih epiz-
 od v kolonijalnih vojnah ne razlikuje
 mnogo, oziroma nič. Če pa se polaga nanj
 političen pomen, ki je gotovim germano-
 fobskim listom prava voda na mlno, po-
 tem se mora z vsem poudarkom konsta-
 tirati, da Libija sploh nikdar ni bila popol-
 noma okupirana po Italijanih in da je bilo
 tamkaj vedno zaposlenih najmanj okoli
 150.000 vojakov. In to že zdavnaj pred
 izbruhom sedanje svetovne vojne!

Draginja mesa na — Hrvaškem.

»Hrvatska Obrana« v Osijeku je izpre-
 gorivila ostro očitano na adresu Hrvat-
 skih živinorejcev. Današnji promet z mesom
 na Hrvaškem da je kaznovano in rafinirano
 višanje cen. Pri tem ni smeti zvrati-
 čati vse krivde na mesarje. Osješki list
 pravi, da se je prepiral, da plačujejo
 mesarji naravnost horendne cene za gove-
 do, teleta in prašiče. Večja krivda da je v
 špekuliranju tistih živinorejcev, ki imajo
 še živine za klanje.

Znano je tržno pravilo: čim več po-
 vpraševanja tem večja cena. Ob normal-
 nih razmerah bi bilo torej višanje cen
 naravno. Ali temu da treba postaviti
 mejo. Kajti, vojna je ustvarila mnoge raz-
 mere, ki se oddaljujejo od normalnih. Za-
 to so tudi potrebne odredbe, ki ne dopu-
 ščajajo maršiče, kar bi bilo v normalnem
 času naravno in dovoljeno. Ena takih od-
 redb je limitacija. Kako bi bilo danes,
 ako ne bi bila oblast pravočasno limitirala
 žita in moka! Ali sedaj da je skrajni
 čas, da se limitira tudi meso. Izvoz ži-
 vine iz Hrvaške in Slavonije je prepove-
 dan, ali meso postaja vendar vsak dan
 dražje. »Hrvatska Obrana« trdi, da je
 vzrok temu v dejstvu, da uživajo živino-
 rejci sedaj neopravičeno protekcijo. Da
 morejo čim več in čim ceneje gojiti živi-
 no, so bili živinorejci na Hrvaškem opra-
 vičeno favorizirani. Javnost ni oporekala,
 ko je bilo v tamošnji županiji na stotine
 in stotine vagonov koruze pri rekviziciji
 žita izločenih na krmiljenje živine, da-si se
 je bilo bati, da bi v nekaterih predelih Hr-
 vatske in Slavonije moglo nastati pomanj-
 kanje hrane in — glad.

A kaj vidimo sedaj? — vprašuje rečeni
 list in odgovarja: Živinorejci letajo od
 najnižje do najvišje instance in ne miru-
 jejo, dokler niso dobili dovoljenja za
 izvoz!

Zakaj to? — »Obrana« pojasnjuje? Na
 Dunaju so debeli prašiči po K 3.40. Mesarji
 na Hrvaškem ne morejo toliko pla-
 čati. Na Dunaju dobi torej živinorejec za
 1900 metrkih centov žive vage 340.000
 kron, dočim bi na Hrvaškem dobil le ka-
 kih 200.000! In živinorejec se izgovarja,
 da se ne more zahtevati od njega, da bi
 pri vsakih 1000 metrkih stotov izgu-
 bil kar 140.000 kron. Osješki list pa vpra-
 šuje: Ali bi mogel živinorejec dobiti na
 Dunaju tudi le 100.000 kron, ako bi mu
 bili ob rekviziciji odvzeli koruzo, ki bi jo
 bili ljudje v nekaterih predelih tako krva-
 vo potrebovali za svojo hrano!

Dalje vprašuje osješki list, ali je taka
 kupčija opravljena, solidna in reelna s
 povsem gospodarskega stališča? »Tu pri-
 nas«, pravi »Obrana«, je bila koruza iz
 početka pitanja limitirana z 22 kronami,
 kasneje v 25 za 100 kg. Z gospodarskega
 gledišča je pravilno, da je cena živino-
 rejskega produkta razmerna s ceno hrane.
 Ko je bila koruza po 13 in 14 kron, so
 prodajali prašičerejci blago po 60 do 70
 vinarjev in so imeli pri tem lep dobiček.
 Sedaj je koruza komaj še enkrat dražja,
 a prašiče hočejo prodajati petkrat dražje.
 To postopanje označa »Obrana« kot
 skopuštvo, ker živinorejci da iščejo v tem
 slučaju 300 odstotnega dobička. V Avstriji
 da stane danes koruza za krmo 40—50
 krov za 100 kilogramov, povsem narav-
 no in opravljeno da je torej, ako je v Av-
 striji cena prašičev po 8 K40 vln, in kakor
 si avstrijski prašičerejci ne morejo poma-
 gati takó, da bi koruzo za krmiljenje svo-

jih prašičev kupovali na Hrvaškem po
 26 kron, tako da je absolutno izključeno,
 da bi hrvaški prašičerejci smeli hoditi v
 Avstrijo prodajati prašiče, ko jih morejo
 doma na Hrvaškem hraniti za 50 odsto
 ceneje! — Podobne, če tudi ne tako dra-
 stične razmere obstoje — tako zaključ-
 je »Hrvatska Obrana« — tudi glede na go-
 vedo.

Gornja izvajanja niso brez zanimivosti
 tudi za naše razmere. Sedaj treba seve-
 da čuti, kaj odgovore hrvaški živinorejci,
 na taka ostru očitanja.

Iz Karpatov.

V Karpatih, kjer se gibljemo v zad-
 njem času, živi globoko dolgi proti čisto
 madžarskem ozemlju razprostirajoči se
 slovaški narod. Ljudstvo se mi zdi tesno
 sorodno z našim slovenskim. Njihovo last-
 no nazivanje je enako našemu: v svojem
 jeziku si pravijo Slovenci, poleg tega
 pa se njihove šege in navade mnogo
 bolj približujejo našim, kakor pa običaji
 in šege poljskega ali rusinskega naroda v
 Galiciji. Tudi jezik je našemu zelo bližin.
 Naši vojaki se popolnoma razumejo z do-
 mačini, mnogo lažje, kakor z Rusi, Rusini
 in Poljaki, dasi v posebno zadrego ne pri-
 dejo nikjer. — Ljudstvo pripada trem ve-
 ram: rimsko-katoliški, protestantski in
 pravoslavni. Tem zadnjim pravijo med
 seboj »Rusnjaki«.

V splošnem je narod obdržal svojo no-
 šo, dasi ta ni povsod enaka. Pač pa imajo
 v vsakem okraju svoje posebne določ-
 be glede te, ki jih ne krši nikdo — iz-
 med domačinov se na prvi pogled spozna
 žida ali človeka, ki je prišel iz mesta.

Žid ni njihov človek, vendar jih je tu-
 kaj neznanek množina. Ne spoštujejo ga,
 odvisni pa so reveži tako zelo od njega.
 Židje imajo trgovino in denar — v naj-
 najmanjšem selu vidiš gostilno in trgovino, ki
 pa je vedno židovska. Domačine imajo
 popolnoma v svoji oblasti. Mesta so ži-
 dovski — trgovci so židje — v občinskih
 zastopih so le židje in »panovi«, Madžari
 in madžaroni.

Narodna noša mož je z malimi izpre-
 menami skoro povsod enaka, napravljena
 iz belega, domačega sukna. Hlače so ozke,
 tako, da se nog popolnoma oprimejo,
 suknič kratak, tudi prilježen, na glavi
 pa čepi mali, črni ozkokrajni klobuček,
 navadno okrašen z dolgimi pobarvanimi
 peresi in živobarvnimi kokardami. Sta-
 rejši možje nosijo po mnogih krajih dol-
 ge lase — kakor naš Prešeren — gladko
 so obriti in imajo pozimi ogromne kožu-
 he s pisanimi našivi v obliki naših suknj
 ali pelerin. Srajce z živo-rdečimi šivi so
 napravljene iz domačega platna. Moški
 nosijo navadno škornje, mnogo pa tudi
 primitivno napravljene opanke — pri de-
 lu se jih vidi največ bosih in to tudi v hu-
 dem mrazu, celo v snegu.

Zenka narodna noša je zelo slikovita.
 Dasi je ta v skoro vsakem kraju druga-
 čna, nosijo vse ženske široka krila, nav-
 dno iz modrega blaga z belimi pikami, da-
 lje modrec, pretirano tesno stiskajoč ne-
 dra, tako, da ta ženski kras — pa ne po
 njihovem naziraju — ne pride nikoli do
 veljav. Iz modra prešerno štrilte dva
 kratka rokava, obežna in bela — to ni več
 domače platno, dasi je stan tega oblačila,
 ki mu pravijo na Gorenjskem »špele-
 t«, iz pristnega slovaškega platna, ki ga
 posebno stare žene celo zimo na popolno-
 ma primitivnem način predejo. Okrog vratu
 nosijo ženske lepo pisano ruto. Obute
 so, kakor moški, v škornje, ali imajo opanke
 ter povito nogo, kar je gotovo lepše.
 Spodnje hlače nositi, se zdi slovaškim
 ženskam sramotno — v enem oziru ni
 čudno, utrjene so tako, da hodijo ob de-
 lavnikih boste tudi pozimi.

Vse Slovačkinje so pretirano gladko po-
 česane. Kito tik za glavo prevežejo s trakom,
 da jim gotovo ostane vsak las napet.
 Neomožena dekleta imajo kito po hrbtu,
 navadno vpletejo rdeče, modre in zelene
 trakove, na koncu pa pritrjuje še lepo ši-
 roko pentljo. Večina deklet hodi k maši
 gologlava, doma pa včasih nosijo rute.

Omožene ženske svojo glavo dosledno
 pokrivajo. Kite zadaj zvijajo. V pokrivalih
 se opaža največja razlika noš posameznih
 krajev.

Zene okrog Dukle, Svidnika, Stropkova
 in Dupilna imajo lepe, barvano pletene
 cepice, katere pritrjujejo s trakovi pod brado.
 Cepica skrjuje vse lase. Navadno ni dosti
 skriti. Čez to cepico nosijo še svilene
 rute.
 V Komtošu in Biharovu, 10 kilometrov
 severno od Zborovega, pa imajo žene po-
 sebno pripravo za svoje frizure. Ta sestoji
 iz nekakega iz žice napravljene obro-
 ča, ki je pritrjen na temenu z elastičnim
 gumijastim trakom. Trak pritiska nekako
 za vrat pod napetim lasmi na čelo tako
 neusmiljeno, da ima večina žensk v če-

